

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ν. ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ Σόλωνος 126, ΑΘΗΝΑ 106 81

Άρ. Φύλλου 337 (652)

Πέμπτη 24 Νοεμβρίου 1988

Ἡ ἐκδημία τοῦ π. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

**Ο πρώην Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, με Ἕλληνες καὶ Ρουμάνους φοιτητές
πρὸ εἰκοσαετίας.**

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρῶην Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερώνυμος Ἱερωνύμου Κοτσώνης ἀπεβίωσε τὴν Τρίτη (13-11-1988) καὶ κηδεύτηκε τὴν Πέμπτη ὡς μοναχός, ὅπως ὁ ἴδιος ἠθέλησε, στὰ Ὑστέρνια τῆς Τήνου. Ἐκεῖ δηλαδή πού τό 1905, μετά τό θάνατο τοῦ πατέρα του, γεννήθηκε γι' αὐτό καί πῆρε τό ὄνομα τοῦ πατέρα του. Ἐκεῖ κατ' οὐσίαν ἐμόνασε μετά τήν παραίτησή του.

Ἀφοῦ ἀποφοίτησε ἀπό τή Ριζάρειο Σχολή, σπούδασε στή Θεολογική Σχολή τῶν Ἀθηνῶν, στή Γερμανία, (Μόναχο, Βερολίνο, Βόννη) καί στήν Ἀγγλία. Τό 1939 χειροτονήθηκε διάκονος καί ἀπό τό 1949 ἕως τό 1967 ἦταν ἱερέας τῶν ἀνακτόρων. Τό 1959-1967 ἦταν καθηγητής τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου στό Πανεπιστήμιο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἐγράψε περίπου 40 ἐπιστημονικά ἔργα, ἐκτός ἀπό τά ἑκατοντάδες ἄρθρα πού δημοσίευσε σέ περιοδικά καί Ἐγκυκλοπαίδειες. Μετέφρασε τό θαυμάσιο ἔργο «Παῦλος» τοῦ J. Holzner. Ἐλαβε μέρος καί ἔκανε εἰσηγήσεις σέ πολλά Συνέδρια τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀπό τά βιβλία του ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν, ἐκτός βέβαια τῶν ἐποικοδομητικῶν, τά ἑξῆς: «Ἡ Χριστιανική ἀνατροφή τῶν παιδιῶν κατά τούς χρόνους τῶν κατακομβῶν» (1939). «Ἡ ἀμοιβή καί ἡ συντήρησις τῶν κληρικῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ» (1940). «Ἡ ψῆφος τῶν κληρικῶν. Ἱστορικοκανονική ἀποψις» (1954). «Ἡ θέσις τῶν λαϊκῶν ἐντός τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ κατά τό Κανονικό Δίκαιο τῆς Ὁρθ. Ἀνατ. Ἐκλ.» (1956). «Ἡ πολιτική τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους ἐναντί τῶν χριστιανῶν» (1957). «Ὁδηγός ἐπισκεπτρίας» (1957). «Αἱ περί κοινοβιακῆς ζωῆς ἀντιλήψεις τοῦ Μ. Βασιλείου» (1963).

Διακρίθηκε γιά τά διοικητικά του προσόντα καί τήν εὐγένεια στή συμπεριφορά του. Μέ ἐντολή τῶν Ἀρχιεπισκόπων ὀργάνωσε: Τήν «Υπηρεσία Προνοίας Στρατευομένων», τήν «Ἀνοικοδόμησι τῶν Ναῶν», τά «Θέματα ἐπαναπατρισμοῦ», καί ἄλλα.

Δέχτηκε δυστυχῶς νά ἐκλεγεῖ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπό τή χούμπα ἡ ὁποία προσπαθοῦσε νά ἐκμεταλλευτεῖ τήν Ἐκκλησία.

Ὁ ἀγώνας του ἦταν μεγάλος, καί τόν περιέγραψε σέ βιβλίο πού ἐξέδωσε.

Παρά τίς τρομερές καί ὕπουλες ἀντιδράσεις τῆς δικτατορίας καί μερικῶν ἐκκλησιαστικῶν συνεργατῶν του, κατόρθωσε:

1) Νά ἀνεξαρτητοποιήσῃ ἀπό τό κράτος τή νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας.

2) Νά διευθύνῃ τήν ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευση μόνη ἡ Ἐκκλησία.

3) Νά ἱδρύσῃ τό πρῶτο (καί μόνο) ἐκκλησιαστικό Νοσοκομεῖο, προσφέροντας τό μεγαλύτερο μέρος τῶν προσωπικῶν του εἰσοδημάτων.

4) Στίς ἐνορίες τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τῶν Ἀθηνῶν ὀργάνωσε μέ ὑποδειγματικό τρόπο τήν ἀλληλοβοήθεια (φιλοπτωχεία) καί μάλιστα ἱδρυσε τά «Σπίτια Γαλήνης» τῶν γερόντων.

5) Ἔβαλε τίς βάσεις γιά τήν αὐτόνομη ὀργάνωση καί ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Καί

6) Ἀπεμάκρυνε τοὺς ἠθικά ὑποπτους κληρικούς ἀπό τήν Ἐκκλησία. Στήν ὀργάνωση τῶν οἰκονομικῶν ἀντέδρασαν ἰδίως μέσω τῆς Χούντας ὅσοι θίγονταν τά συμφέροντά τους. Αὐτό ἦταν μιά ἀπό τίς αἰτίες πού τόν κούρασαν καί τόν ἀνάγκασαν νά παραιτηθεῖ. Ὅ,τι πέτυχε ὁ Ἱερώνυμος στήν ἐποχή τῆς δικτατορίας δέν μπόρεσαν οἱ διάδοχοί του νά τό διατηρήσουν καί ἐν μέρει ξαναὑποδούλωσαν τήν Ἐκκλησία στό κράτος. Χάθηκαν ὅλες οἱ ἐλευθερίες πού εἶχε ἀποκτήσῃ ἡ Ἐκκλησία ἀπό τό κράτος. Χάθηκε καί τό Νοσοκομεῖο.

Παρά τίς δύσκολες (ἀλλ' ἀγνωστες στοὺς πολλοὺς) περιστάσεις κάτω ἀπό τή Χούντα κατόρθωσε νά ἐφαρμόσῃ δημοκρατικότερα συστήματα διοίκησης καί τήν

κάποια συμμετοχή τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου
στήν Ἑνορία. Νομοθέτησε τήν ἀντιπρο-
σωπευτική Ἑνοριακή Συνέλευση ἀπό λαϊ-
κοῦς πού ἀπ' αὐτήν θά ἐκλεγόταν ἡ Ἑνο-
ριακή Ἐπιτροπή καί σ' αὐτή θά λογοδο-
τοῦσε. Ἀλλά τό ἐκκλησιαστικό κατεστη-
μένο πού τόν διαδέχτηκε κατάρτησε τόν
Καταστατικό Χάρτη (πού ἰσχύει καί σήμε-
ρα) πού σέ ἐποχή Δημοκρατίας κατάργη-
σε τήν Ἑνοριακή Συνέλευση τῶν λαϊκῶν
(τήν ἀτελή ἔστω) καί νομοθέτησε τούς ἐνο-
ριακοῦς ἐπιτρόπους νά τούς ὀρίζει ὁ ἀρ-
χιερέας καί νά μή λογοδοτοῦν πουθενά.

Πολλοί λίγοι ξέρουν πώς ἔστειλε ἐπι-
στολές στόν Παπαδόπουλο τῆς Χούντας
καί διαμαρτυρόταν πώς κατάντησε τό κρά-
τος «κράτος τοῦ χωροφύλακα» καί θά τόν
ἀναγκάσει νά αὐτοεξοριστεῖ καί αὐτός μέ
τούς ἄλλους πολιτικούς ἐξόριστους.

Ἄν οἱ στενοί συνεργάτες τοῦ Ἱερώνυ-
μου, πού ξέρουν τίς λεπτομέρειες τῆς διοί-
κησής του, γράψουν τήν ἐκκλησιαστική
ἱστορία τῆς ἐποχῆς, τότε θά φανεῖ ἡ μεγά-
λη του προσφορά στήν Ἐκκλησία καί οἱ
μεγάλες ἀντιδράσεις τῶν οἰκονομικά καί
ἠθικά θιγομένων ἀπό τόν Ἱερώνυμο.

Βέβαια ὁ Ἱερώνυμος ὡς ἄνθρωπος δέν
ἦταν ἀλάθητος. Ἀλλά τά λάθη τῶν μεγά-
λων εἶναι μεγάλα. Οἱ χριστιανοί ὁμως, κρί-
νονται ὡς χριστιανοί ἀπό τίς προθέσεις
τους καί ἀπό τίς προσπάθειές τους στόν
ἀγῶνα τους. Πάντως ἡ ἠθικότητα τοῦ Ἱε-
ρώνυμου, ἡ πίστη του, ἡ μόρφωσή του,
οἱ διοικητικές του ἱκανότητες, ἡ ἐργατι-
κότητά του, ἡ εὐγένεια στή συμπεριφορά
του, ἡ ἀνεξικακία του καί ἡ ἀφιλοκέρδειά
του, τόν παρουσιάζουν ἕνα «πρότυπο πρὸς
μίμησιν».